

BAŁTYK ZAMIENIA SIĘ W ZIELONĄ ZUPĘ

Ręcznik jest? Krem do opalania? Kąpielówki? Jeśli tak, to idziemy na plażę. I to prędko! Termometry wskazują 30 st. Celsjusza. Żar leje się z nieba. Z głowy leją się strużki potu. Pomóc może tylko kąpiel w chłodnym Bałtyku. Ale co to? Ratownicy wywiesili czerwoną flagę? Choć powietrze stoi i nie ma fal?

Podchodźcie bliżej. Woda przypomina gęstą, zieloną zupę. Bez gwałtownej zmiany pogody raczej szybko do niej nie wejdzieszmy.

400

wraków zalega przy polskim wybrzeżu Morza Bałtyckiego

To nie opowieść z przyszłości. W 2018 r. kąpielisko w Chałupach było nieczynne przez rekordowe 15 dni z powodu zakwitnięcia sinic. Turyści mieli urlop z głowy. Z kolei Zatoka Gdańska wyglądała tak, jakby ktoś pokrył ją rdzawą farbą. Rok później sinice tymczasowo zamknęły aż 57 proc. kąpielisk w Polsce.

Skąd w Bałtyku wzięły się sinice?

SKĄD W WODZIE BIOGENY?

ze ścieków i przemysłu

To organizmy pionierskie, które były jednymi z pierwszych na naszej planecie. Są wszechobecne, zarówno w środowiskach wodnych, jak i lądowych.

Tyle że człowiek robi dużo, by sinice mogły się rozwijać. Dlaczego? Bałtyk to nie tylko półzamknięty akwen, ale też zbiornik wyjątkowo licznie otoczony obszarami rolniczymi. W konsekwencji trafiają do niego duże ilości związków azotu i fosforu z nawozów, które spływają rzekami. Nagromadzenie tych pierwiastków powoduje intensywny rozwój glonów i sinic. Organizmy te po obumarciu

opadają na dno, a w procesie ich rozkładu zużywany jest tlen - w efekcie powstają strefy beztlenowe. Zjawisko przez ekspertów określane jest jako eutrofizacja (inaczej przeżyźnienie). Według raportu przygotowanego przez Komisję Helsińską aż 97 proc. Morza Bałtyckiego wykazywało efekty eutrofizacji.

- Mimo że ktoś uprawia pole na południu Polski, spływ rzeczny powoduje, że te ścieki ujdą Wiśle do Bałtyku. Nasze morze jest miejscem kumulacji ścieków z nawozów i hodowli trzody chlewnej - wyjaśnia dr Agata Błaszczak z Zakładu Biotechnologii Morskiej na Uniwersytecie Gdańskim.

Kąpiel w morzu z sinicami jest zabroniona, bo grozi wysypką na skórze, swędzeniem i łzawieniem oczu, wymiotami, biegunką, gorączką, bólami mięśni i stawów. W ekstremalnych przypadkach może przynieść zapalenie płuc, duszności lub symptomy podobne do grypy.

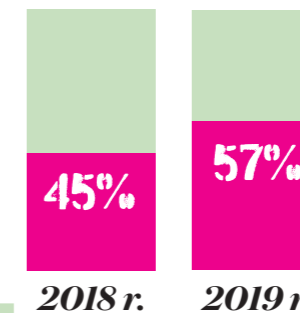
Do największych problemów, z którymi mierzy się Bałtyk, są tzw. tykające bomby na jego dnie. Chodzi o zatopione okrę-

ty, amunicję, bomby, miny i pociski z czasów II wojny światowej.

Wśród śmiertelnych środków znajduje się m.in. iperyt - atakujący drogi oddechowe i pachnący musztardą środek, którego Niemcy po raz pierwszy użyli podczas I wojny światowej w bitwie pod Ypres - stąd jego nazwa. To również olej arsynowy czy cyjanowodor, znany powszechnie jako cyklon B.

Trudno o proste rozwiązanie sytuacji. Potrzebna jest współpraca międzynarodowa, a sam proces wyłowienia amunicji jest przedsięwzięciem zarówno kosztownym, jak i niebezpiecznym. Przez dekady, poza nielicznym gronem ekspertów, nikt nie zwracał uwa-

ZAMKNIĘTE KĄPIELISKA

gi na zatopione w Bałtyku pozostałości po wojnie.

Nadzieję daje rozpoczęty w 2016 r. projekt DAIMON (Decision Aid for Marine Munitions, z ang. pomoc w decyzjach odnośnie do morskiej amunicji), obecnie będący w drugiej fazie. Biorą w nim udział kraje bałtyckie z kluczową rolą Polski, która do współpracy zaprosiła Finlandię, Szwecję, Danię, Estonię, Norwegię, Litwę oraz Niemcy.

Ofiarami zanieczyszczeń stają się

ryby. - Niektóre gatunki cechuje wysoki poziom dioksyn. Wśród nich należy wymienić łosie bałtyckie, trocie, a także szproty czy śledzie z tego rejonu - tłumaczy Paweł Struciński, naukowiec z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego.

Największą grupę ryzyka wśród konsumentów stanowią kobiety, które chcą zająć w ciąży, te, które już w niej są, kobiety karmiące, a także małe dzieci. Ta grupa powinna się powstrzymać od spożywania przede wszystkim łososi i troci, a także śledzi i szprotów poławianych w Bałtyku oraz konserw z wątróbki doroszy poławianych w Bałtyku."

Autor:
Michał Tokarczyk,
dziennikarz „Gazety Wyborczej Trójmiasto”

Źródła:
WWF Polska,
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego
i Główny Inspektorat Sanitarny

FOT. GRZEGORZ PRESS - WATCHOV STUDIO

Jeśli chcecie dowiedzieć się, do czego może prowadzić dalsza degradacja środowiska w wyniku działalności człowieka i jak natura może się odpłacić, zapraszamy na film

PROD.

WARNER BROS.
DISCOVERY

APOKAWIXA

w kinach od 7 października